EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

الحوقلة مفهومها وفضائلها ودلالاتها العقدية

Lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh

Lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd ar-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr

Lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh

Înțelesul, virtuțile și semnificațiile doctrinare ale expresiei

الحوقلة مفهومها وفضائلها ودلالاتها العقدية

Lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: الحوقلة مفهومها وفضائلها ودلالاتها العقدية
Ediția I
Ediție în limba română publicată de Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Text arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1. © 2007–2026 Tanzil Project. Licență: Creative Commons Attribution 3.0 (CC BY 3.0). https://tanzil.net. Reproducere fără modificarea textului.

Cuprins

Introducere 1
Înțelesul expresiei ḥawqalah 9
Ce desemnează termenul ḥawqalah 9
Sensul expresiei lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh 12
Analiza gramaticală a expresiei 14
Virtuțile expresiei 18
Alături de cele patru expresii iubite de Allah 18
Printre faptele bune care rămân 20
O comoară dintre comorile Paradisului 25
Îndemnul de a o rosti mult și sădirea Paradisului 28
O poartă dintre porțile Paradisului 29
Allah îl adevereşte pe cel care o rostește 30
Semnificațiile doctrinare 35
Cererea ajutorului lui Allah 40
Recunoașterea stăpânirii lui Allah 46
Recunoașterea Numelor și Atributelor lui Allah 47
Legătura dintre cunoașterea unicității și adorare 47
Recunoașterea dreptului exclusiv al lui Allah la adorare 48
Credința în hotărârea și predestinarea lui Allah 51
Înțelesul rugii 51
Credința în voința de neîmpiedicat a lui Allah 52
Recunoașterea nevoii necontenite de Allah 53
Legătura cu Allah în treburile religioase și lumești 57
Răspunsul dat negatorilor predestinării 58
Răspunsul dat negatorilor voinței omului 59
Câteva înțelegeri greșite 60
Folosirea ei numai la nenorociri 60
O variantă lingvistică slabă 61
Scurtarea care strică expresia 61
Răstălmăcirea semnificației ei 62
Bibliografie 64
Indice 67

Introducere

مقدمة

În Numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător!

Laudă lui Allah, Domnul lumilor! De la El, Preaslăvitul, cerem călăuzire și de la El cerem să ne fie de ajuns. Nu există putere și nici forță decât prin Allah, Cel Preaînalt, Mărețul. El este Cel al Cărui ajutor îl cerem; El ne este de ajuns și ce bun Ocrotitor este!

Formulele de pomenire statornicite prin revelație au un loc înalt în religie și o poziție aleasă în sufletele credincioșilor. Ele se numără printre cele mai măreațe căi de apropiere de Allah și cele mai bune acte de ascultare. Roadele lor coapte, virtuțile felurite și binefacerile necontenite, în această lume și în Viața de Apoi, nu le poate număra și cuprinde decât Allah, Atotputernicul și Mărețul.

Cartea și Sunnah sunt pline de numeroase mărturii și dovezi felurite despre virtutea pomenirii, însemnătatea și rangul ei înalt, precum și despre mulțimea roadelor și foloaselor pentru cei care stăruie și o păstrează. Allah, Preaînaltul, a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ ذِكۡرٗا كَثِيرٗا وَسَبِّحُوهُ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلًا هُوَ ٱلَّذِي يُصَلِّي عَلَيۡكُمۡ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ لِيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَكَانَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ رَحِيمٗا تَحِيَّتُهُمۡ يَوۡمَ يَلۡقَوۡنَهُۥ سَلَٰمٞۚ وَأَعَدَّ لَهُمۡ أَجۡرٗا كَرِيمٗا﴾

„O, voi cei care credeți! Pomeniți-L pe Allah cu pomenire multă și preaslăviți-L dimineața și seara! El este Cel care vă binecuvântează, iar îngerii Săi [se roagă pentru voi], ca să vă scoată din întuneric la lumină. El este Îndurător cu credincioșii. Salutul lor în ziua în care Îl vor întâlni va fi: «Pace!» Și El le-a pregătit o răsplată aleasă.”[1]
Coran, 33:41–44

Preaînaltul a spus și:

﴿وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرٗا وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغۡفِرَةٗ وَأَجۡرًا عَظِيمٗا﴾

„Bărbaților care Îl pomenesc mult pe Allah și femeilor care Îl pomenesc, Allah le-a pregătit iertare și o răsplată măreață.”[2]
Coranul 33:35

1 Coranul 33:41–33:42–33:43–33:44.

2 Coranul 33:35.

At-Tirmidhī, Ibn Mājah și al-Ḥākim — care a spus: *„Are un lanț de transmitere autentic”*, iar adh-Dhahabī a fost de acord cu el — au relatat de la Abū ad-Dardāʾ, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah, Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace, a spus:

ألا أنبئكم بخير أعمالكم، وأزكاها عند مليككم، وأرفعها في درجاتكم، وخير لكم من إنفاق الذهب والورق، وخير لكم من أن تلقوا عدوكم فتضربوا أعناقهم ويضربوا أعناقكم؟ قالوا: بلى يا رسول الله، قال: ذكر الله.

„Să vă vestesc care sunt cele mai bune dintre faptele voastre, cele mai curate înaintea Stăpânului vostru, cele care vă înalță cel mai mult treptele, mai bune pentru voi decât cheltuirea aurului și argintului și mai bune decât să vă întâlniți dușmanul și să vă loviți unii altora grumazurile?” Ei au răspuns: „Da, Trimis al lui Allah!” El a spus: „Pomenirea lui Allah.”[3]
Abū ad-Dardāʾ

Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ, de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul a spus:

3 At-Tirmidhī, Sunan, nr. 3377; Ibn Mājah, Sunan, nr. 3790; al-Ḥākim, Al-Mustadrak, 1/496. Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 2629.

سبق المفردون. قالوا: وما المفردون يا رسول الله؟ قال: الذاكرون الله كثيرا والذاكرات.

„Cei care se dăruiesc pomenirii au luat-o înainte." Ei au întrebat: „Cine sunt aceștia, Trimis al lui Allah?" El a răspuns: „Bărbații care Îl pomenesc mult pe Allah și femeile care Îl pomenesc."[4]
Abū Hurayrah

Al-Bukhārī a relatat de la Abū Mūsā al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul a spus:

مثل الذي يذكر ربه والذي لا يذكر ربه مثل الحي والميت.

„Cel care Îl pomenește pe Domnul său și cel care nu-L pomenește sunt asemenea celui viu și celui mort."[5]
Abū Mūsā al-Ashʿarī

Hadithurile privitoare la acest subiect sunt numeroase.

Pe lângă faptul că textele arată marea lor virtute și mulțimea binefacerilor și roadelor lor, aceste pomeniri statornicite prin revelație se disting prin desăvârșirea înțelesului, frumusețea cuvintelor, varietatea semnificațiilor, puterea înrâuririi lor și cuprinderea adevărurilor credinței și a căilor binelui. Ele fac parte din cuvintele cuprinzătoare ale nobilului Trimis și din frumusețile acestei religii mărețe, fiind cu totul ferite de exagerări și abateri în sensuri și semnificații ori de exprimări forțate și prețioase.

4 Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 2676.

5 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 6407.

Au venit în cuvinte puternice, expresii scurte și înțelesuri adânci. Rostirea lor este ușoară, sensul și ținta lor sunt mărețe, răsplata lor este îmbelșugată, binefacerile și foloasele lor sunt întinse, iar beneficiile și roadele lor sunt felurite. Profetul a arătat aceasta când a descris una dintre aceste pomeniri:

كلمتان حبيبتان إلى الرحمن، خفيفتان على اللسان، ثقيلتان في الميزان: سبحان الله وبحمده، سبحان الله العظيم.

„Două expresii sunt iubite de Cel Milostiv, ușoare pe limbă și grele în balanță: «Slavă lui Allah și laudă Lui! Slavă lui Allah, Mărețul!»”[6]

Așa sunt toate pomenirile statornicite prin revelație: ușoare pe limbă, grele în balanță și iubite de Cel Milostiv, deși între ele există deosebiri de rang, potrivit celor arătate de textele Legii.

6 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 7563.

Cu toate că aceste pomeniri au înțelesuri și forme desăvârșite și frumoase, vezi mulți musulmani de rând care le părăsesc și se îndreaptă spre pomeniri născocite și rugi introduse în religie, care nu se găsesc nici în Carte, nici în Sunnah. Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus:

ومن أشد الناس عيبا من يتخذ حزبا ليس بمأثور عن النبي، وإن كان حزبا لبعض المشايخ، ويدع الأحزاب النبوية التي كان يقولها سيد بني آدم وحجة الله على عباده.

„Printre cei mai vrednici de mustrare se află acela care își alege o suită de pomeniri netransmisă de la Profet, chiar dacă aceasta aparține vreunuia dintre șeici, și părăsește pomenirile profetice rostite de stăpânul fiilor lui Adam și dovada lui Allah pentru robii Săi."[7]
Ibn Taymiyyah

La aceasta se adaugă neștiința multor musulmani și necunoașterea înțelesurilor acestor măreațe pomeniri, precum și a semnificațiilor lor folositoare și drepte. Aceasta cere o grijă sporită pentru învățarea și predarea pomenirilor profetice, explicarea și lămurirea lor, aducerea lor aminte, pentru ca țintele să le fie cunoscute, scopurile să le fie înțelese și semnificațiile să le fie limpezi. Astfel își vor aduce roadele folositoare, beneficiile vrednice de laudă și binele necontenit.

7 Majmūʿ al-fatāwā, 12/525.

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus:

وأفضل الذكر وأنفعه ما واطأ القلب اللسان، وكان من الأذكار النبوية، وشهد الذاكر معانيه ومقاصده.

„Cea mai bună și mai folositoare pomenire este aceea în care inima se potrivește cu limba, care face parte din pomenirile profetice și ale cărei înțelesuri și scopuri sunt prezente în mintea celui care o rostește."[8]
Ibn al-Qayyim

Printre marile pomeniri profetice pe care Trimisul lui Allah le păstra, le rostea adesea și îndemna să fie repetate și îngrijite se află ḥawqalah, adică rostirea expresiei *„Nu există putere și nici forță decât prin Allah"*. Această expresie măreață are virtuți, foloase și roade pe care nu le poate număra decât Allah. Ea cuprinde înțelesuri adânci și semnificații folositoare care întăresc credința și certitudinea și sporesc legătura robului cu Domnul lumilor.

Dată fiind această mare însemnătate, am socotit potrivit să-i consacru expresiei studiul de față, intitulat *„Ḥawqalah: înțelesul, virtuțile și semnificațiile sale doctrinare"*.

Deși subiectul este important și nevoia de el este mare, nu am văzut lucrări consacrate numai lui, cu excepția a două scrieri.

Prima îi aparține lui Jalāl ad-Dīn as-Suyūṭī și se numește Sharḥ al-ḥawqalah wa-l-ḥayʿalah. Este una dintre primele sale scrieri, din anul 886 h., după cum se arată în Kashf aẓ-ẓunūn al lui Ḥājjī Khalīfah.[9] Nu am găsit această lucrare.

A doua îi aparține lui Jamāl ad-Dīn Yūsuf ibn ʿAbd al-Hādī și poartă titlul Faḍl lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh. Ea este tipărită, iar autorul a rezervat-o celor legate de virtutea acestei expresii.

Am socotit să abordez subiectul în următoarele secțiuni: înțelesul expresiei ḥawqalah; virtuțile sale; semnificațiile sale

8 Al-Fawā'id, p. 247.

9 Kashf aẓ-ẓunūn, 2/1040.

doctrinare; și atragerea atenției asupra câtorva înțelegeri greșite ale ei.

De la Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, cer ajutor și izbândă. Nu există putere și nici forță decât prin El. El ne este de ajuns și ce bun Ocrotitor este!

Înțelesul expresiei ḥawqalah

المبحث الأول: مفهوم الحوقلة

Ce desemnează termenul ḥawqalah
Ḥawqalah este un cuvânt format prin contragere din expresia lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh. Formele de acest fel sunt preluate din uzul limbii, iar verbul aparține rădăcinilor de patru litere fără adaosuri, după cum este statornicit în cărțile de morfologie.

النحت هو أن ينحت من كلمتين أو أكثر كلمة واحدة تدل على معنى الكلام الكثير، وذلك على النحو التالي: أ ـ النحت من كلمتين مركبتين تركيبا إضافيا مثلما نحتوا من عبد قيس: عبقسي. ب ـ النحت من جملة مثل: بسمل أي: قال بسم الله، حوقل، قال: لا حول ولا قوة إلا بالله.

„Contragerea constă în formarea unui singur cuvânt din două sau mai multe cuvinte, astfel încât acesta să exprime sensul unei formulări mai lungi. Ea se face după cum urmează: a) din două cuvinte unite într-o construcție de anexare, precum ʿabqasī, format din ʿAbd Qays; b) dintr-o propoziție, precum basmala, adică «a spus: În Numele lui Allah», și ḥawqala, adică «a spus: Nu există putere și nici forță decât prin Allah».”[10]

Expresia mai este numită și ḥawlaqah. An-Nawawī, Allah să aibă milă de el, a spus:

قال أهل اللغة: ويعبر عن هذه الكلمة بالحوقلة والحولقة...

„Învățații limbii au spus: această expresie este desemnată prin termenii ḥawqalah și ḥawlaqah...”[11]
An-Nawawī

10 ʿAbduh ar-Rājiḥī, At-Taṭbīq aṣ-ṣarfī, p. 29. Pentru detalii, vezi și Abū Ḥayyān, Al-Mubdiʿ fī at-taṣrīf, p. 101; Muḥammad ʿAbd al-Khāliq ʿUḍaymah, Al-Mughnī fī taṣrīf al-afʿāl, p. 107; ʿAbd al-Ḥamīd ʿAntar, Taṣrīf al-afʿāl wa-muqaddimat aṣ-ṣarf, p. 127.

11 Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, 17/27.

În alt loc a spus:

ويقال في التعبير عن قولهم لا حول ولا قوة إلا بالله الحوقلة، هكذا قاله الأزهري والأكثرون، وقال الجوهري الحولقة، فعلى الأول وهو المشهور الحاء والواو من الحول، والقاف من القوة، واللام من اسم الله تعالى، وعلى الثاني الحاء واللام من الحول، والقاف من القوة، والأول أولى لئلا يفصل بين الحروف.

„Rostirea expresiei lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh este desemnată prin ḥawqalah, așa cum au spus al-Azharī și cei mai mulți. Al-Ǧawharī a spus ḥawlaqah. Potrivit primei forme, cea cunoscută, literele ḥāʾ și wāw provin din ḥawl, qāf din quwwah, iar lām din Numele lui Allah, Preaînaltul. Potrivit celei de-a doua, ḥāʾ și lām provin din ḥawl, iar qāf din quwwah. Prima este preferabilă, pentru a nu despărți literele."[12]
An-Nawawī

Cu privire la aceasta trebuie observate două lucruri. Primul: forma pe care al-Azharī o menționează în Tahdhīb al-lughah, preluând-o de la unii învățați ai limbii, precum al-Farrāʾ și Ibn as-Sikkīt, este ḥawlaqah, nu ḥawqalah.[13]

Al doilea: motivarea preferinței pentru ḥawqala față de ḥawlaqa prin evitarea despărțirii literelor nu este limpede, fiindcă nici în ḥawlaqa literele nu sunt despărțite.

12 Aceeași lucrare, 4/87. Ash-Shawkānī a citat pasajul în Nayl al-awṭār, 2/38.
13 Vezi Tahdhīb al-lughah, 3/373 și 13/156.

Sensul expresiei lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh

Ḥawl înseamnă mișcare. Se spune ḥāla ar-rajulu fī matni farasihi yaḥūlu ḥawlan wa-ḥuwūlan când omul sare pe spinarea calului său, iar ḥāla ash-shakhṣu când persoana se mișcă. La fel se spune despre orice lucru care trece dintr-o stare în alta.[14]

Quwwah înseamnă tărie și este opusul slăbiciunii. Se spune qawiya ar-rajulu, după tiparul raḍiya: omul a devenit puternic; despre el se spune qawiyy. Taqawwā și iqtawā înseamnă că a dobândit tărie. Qawwāhu Allāh înseamnă că Allah i-a dat forță, adică tărie și lipsa slăbiciunii.[15]

Așadar, înțelesul expresiei *„Nu există putere și nici forță decât prin Allah”* este că robul nu poate trece dintr-o stare în alta și nu poate dobândi forța de a împlini vreun lucru decât prin Allah: prin ajutorul, izbânda și îndrumarea Lui. De la înaintași și de la oamenii științei s-au transmis numeroase explicații ale acestei expresii și ale sensului ei, printre care cele ce urmează.

لا حول بنا على العمل بالطاعة إلا بالله، ولا قوة لنا على ترك المعصية إلا بالله.

1. ʿAbd Allāh ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, a spus despre lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh: „Nu avem puterea de a împlini ascultarea decât prin Allah și nu avem forța de a părăsi neascultarea decât prin Allah.” Ibn Abī Ḥātim a transmis această explicație.[16]
Ibn ʿAbbās

14 Ibn Fāris, Muʿjam maqāyīs al-lughah, 2/121, și Mujmal al-lughah, 1/258.

15 Vezi Muʿjam maqāyīs al-lughah, 5/36; Mujmal al-lughah, 3/736; și al-Fīrūzābādī, Al-Qāmūs al-muḥīṭ, p. 171.

16 As-Suyūṭī a menționat-o în Ad-Durr al-manthūr, 5/393.

لا حول عن معصية الله إلا بعصمته، ولا قوة على طاعته إلا بمعونته.

2. De la ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, s-a relatat că a explicat-o astfel: „Nu există îndepărtare de neascultarea față de Allah decât prin ocrotirea Lui și nici forță pentru ascultarea de El decât prin ajutorul Lui."[17]
Ibn Masʿūd

إنا لا نملك مع الله شيئا، ولا نملك من دونه، ولا نملك إلا ما ملكنا مما هو أملك به منا.

3. De la ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el, s-a relatat următoarea explicație: „Nu stăpânim nimic alături de Allah și nu stăpânim nimic fără El. Nu stăpânim decât ceea ce ne-a dat El în stăpânire dintre lucrurile asupra cărora El are o stăpânire mai deplină decât noi."[18]
ʿAlī ibn Abī Ṭālib

لا تأخذ ما تحب إلا بالله، ولا تمتنع مما تكره إلا بعون الله.

4. Zuhayr ibn Muḥammad a fost întrebat despre înțelesul expresiei și a răspuns: „Nu dobândești ceea ce îți place decât prin Allah și nu te poți feri de ceea ce urăști decât prin ajutorul lui Allah." Ibn Abī Ḥātim a transmis-o.[19]
Zuhayr ibn Muḥammad

17 An-Nawawī a menționat-o în Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, 17/26.
18 Ibn ʿAllān a menționat-o în Al-Futūḥāt ar-rabbāniyyah, 1/242.
19 As-Suyūṭī a menționat-o în Ad-Durr al-manthūr, 5/394.

الحول: الحركة، يقال حال الشخص إذا تحرك، فكأن القائل إذا قال: لا حول ولا قوة، يقول: لا حركة ولا استطاعة إلا بمشيئة الله.

5. Abū al-Haytham ar-Rāzī, mort în 276 h., un imam în știința limbii, a fost întrebat despre sensul ei și a răspuns: „Ḥawl înseamnă mișcare. Se spune ḥāla ash-shakhṣu când omul se mișcă. Așadar, cel care spune lā ḥawla wa-lā quwwah spune, parcă: «Nu există mișcare și nici putință decât prin voința lui Allah.»”[20]
Abū al-Haytham ar-Rāzī

لا حول في دفع شر، ولا قوة في تحصيل خير إلا بالله.

6. S-a mai explicat astfel: „Nu există putere de a îndepărta un rău și nici forță de a dobândi un bine decât prin Allah.”[21]

Toate aceste explicații sunt apropiate în ceea ce arată despre înțelesul urmărit prin această expresie măreață. De aceea, după ce a amintit câteva dintre ele, an-Nawawī, Allah să aibă milă de el, a spus: „Toate au sensuri apropiate.”[22]

Analiza gramaticală a expresiei

Lā este particula care neagă în întregime un gen. Ḥawl este numele ei, cu terminație fixă în fatḥah și cu funcție de acuzativ. Predicatul este omis, fiind subînțeles kā'in sau mawjūd, *„existent”*. În wa-lā, wāw este conjuncție de coordonare, iar lā este din nou particula negației întregului gen. Quwwah este numele ei; predicatul este omis, fiind subînțeles kā'inah sau mawjūdah, *„existentă”*. Illā este particula excepției. Bi-Llāh este o construcție din prepoziție și nume în genitiv, dependentă de predicatul omis.

20 Al-Azharī, Tahdhīb al-lughah, 5/243.
21 An-Nawawī a menționat-o în Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, 17/26.
22 Aceeași lucrare, 17/27.

Învățații limbii au menționat cinci modalități gramaticale admise pentru lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh.[23] Ele sunt următoarele:

لا حولَ ولا قوةَ إلا باللهِ.

1. Lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh: ambele nume au fatḥah, fără tanwīn.

لا حولَ ولا قوةً إلا باللهِ.

2. Lā ḥawla wa-lā quwwatan illā bi-Llāh: primul nume are fatḥah, iar al doilea este la acuzativ, cu tanwīn.

لا حولٌ ولا قوةٌ إلا باللهِ.

3. Lā ḥawlun wa-lā quwwatun illā bi-Llāh: ambele nume sunt la nominativ, cu tanwīn.

لا حولَ ولا قوةٌ إلا باللهِ.

4. Lā ḥawla wa-lā quwwatun illā bi-Llāh: primul nume are fatḥah, iar al doilea este la nominativ, cu tanwīn.

لا حولٌ ولا قوةَ إلا باللهِ.

5. Lā ḥawlun wa-lā quwwata illā bi-Llāh: primul nume este la nominativ, cu tanwīn, iar al doilea are fatḥah.

23 Vezi Sharḥ Ibn ʿAqīl ʿalā al-Alfiyyah, 1/395; Tafsīr al-Qurṭubī, 3/174; și an-Nawawī, Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, 17/25 și 4/87.

Ibn Mālik, Allah să aibă milă de el, arată aceste cinci forme în Alfiyyah, spunând:

عمل إن اجعل للا في نكرة
مفردة جاءتك أو مكررة
فانصب بها مضافا أو مضارعه
وبعد ذاك الخبر اذكر رافعه
وركب المفرد فاتحا كلا
حول ولا قوة والثان اجعلا
مرفوعا أو منصوبا أو مركبا
وإن رفعت أولا لا تنصبا

„Dă-i lui lā regimul lui inna înaintea unui nume nehotărât,
fie că vine o singură dată, fie că este repetată.
Pune prin ea la acuzativ numele anexat sau pe cel asemănător lui,
apoi amintește predicatul, punându-l la nominativ.
Unește numele simplu [cu lā], dându-i fatḥah, precum în lā ḥawla wa-lā quwwata; iar pe al doilea pune-l
la nominativ, la acuzativ ori în această construcție fixă.
Dacă îl pui pe primul la nominativ, nu-l pune [pe al doilea] la acuzativ."[24]
Ibn Mālik

În această expresie se află și una dintre formele restricției, anume illā, „decât". As-Sakkākī a socotit-o chiar printre cele mai importante forme ale restricției.[25]

24 Textul Alfiyyah, p. 21.
25 Vezi as-Sakkākī, Miftāḥ al-ʿulūm, p. 289.

Al-Akhḍarī a spus în poemul său didactic, arătând mijloacele restricției:

وأدوات القصر إلا إنما
عطف وتقديم كما تقدما

„Mijloacele restricției sunt illā, innamā,
coordonarea și antepunerea, după cum s-a arătat.”[26]
Al-Akhḍarī

26 Al-Jawhar al-maknūn fī ʿilm al-balāghah, p. 29.

Virtuțile expresiei

المبحث الثاني: فضائل لا حول ولا قوة إلا بالله

În Sunnah au venit multe texte care arată virtutea și măreția acestei expresii. Felul în care ele o cinstesc și îi arată însemnătatea este variat, ceea ce dovedește limpede marea ei virtute și rangul său înalt. Ea este o expresie măreață, căreia fiecare musulman trebuie să-i acorde cea mai mare grijă și atenție și pe care trebuie să o rostească adesea, datorită virtuții sale înaintea lui Allah, răsplății sale îmbelșugate și feluritelor binefaceri și virtuți care decurg din ea în această lume și în Viața de Apoi. Printre dovezile virtuții ei se află cele ce urmează.

Alături de cele patru expresii iubite de Allah

În mai multe hadithuri ea este unită cu cele patru expresii descrise drept cele mai iubite cuvinte de Allah. În Musnad, în Sunan at-Tirmidhī și la al-Ḥākim s-a transmis de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Trimisul lui Allah a spus:

ما على الأرض رجل يقول لا إله إلا الله، والله أكبر، وسبحان الله، والحمد لله، ولا حول ولا قوة إلا بالله، إلا كفرت عنه ذنوبه ولو كانت أكثر من زبد البحر.

„Nu există om pe pământ care să spună: «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah; Allah este mai mare; slavă lui Allah; laudă lui Allah; nu există putere și nici forță decât prin Allah», fără ca păcatele să-i fie șterse, chiar dacă ar fi mai multe decât spuma mării."[27]

ʿAbd Allāh ibn ʿAmr

În Sunan Abī Dāwūd, an-Nasāʾī, ad-Dāraquṭnī și la alții s-a transmis de la Ibn Abī Awfā, Allah să fie mulțumit de amândoi:

جاء رجل إلى النبي فقال: يا رسول الله إني لا أستطيع أن أتعلم القرآن فعلمني شيئا يجزئني. قال: تقول: سبحان الله، والحمد لله، ولا إله إلا الله، والله أكبر، ولا حول ولا قوة إلا بالله. فقال الأعرابي هكذا وقبض يديه فقال: هذا لله فمالي؟ قال: تقول: اللهم اغفر لي وارحمني وعافني وارزقني واهدني. فأخذها الأعرابي وقبض كفيه، فقال النبي: أما هذا فقد ملأ يديه بالخير.

27 Aḥmad, Musnad, 2/158, 210; at-Tirmidhī, Sunan, nr. 346; al-Ḥākim, Al-Mustadrak, 1/503; Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 5636.

„Un om a venit la Profet și a spus: «Trimis al lui Allah, nu sunt în stare să învăț Coranul; învață-mă ceva care să-mi fie de ajuns.» El i-a răspuns: «Spune: Slavă lui Allah, laudă lui Allah, nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah, Allah este mai mare și nu există putere și nici forță decât prin Allah.» Beduinul și-a strâns mâinile și a spus: «Acestea sunt pentru Allah; dar pentru mine ce este?» El i-a răspuns: «Spune: O, Allah, iartă-mă, ai milă de mine, dă-mi sănătate, dă-mi cele de trebuință și călăuzește-mă.» Beduinul le-a luat și și-a strâns palmele, iar Profetul a spus: «Acesta și-a umplut mâinile de bine.»"[28]
Ibn Abī Awfā

Printre faptele bune care rămân

Ea este numărată printre faptele bune care rămân, despre care Allah a spus:

﴿وَٱلۡبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيۡرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابٗا وَخَيۡرٌ أَمَلٗا﴾

„Iar faptele bune care rămân sunt mai bune la Domnul tău ca răsplată și mai bune ca nădejde."[29]
Coranul 18:46

28 Abū Dāwūd, Sunan, nr. 832; an-Nasā'ī, Sunan, 2/143; ad-Dāraquṭnī, Sunan, 1/313–314. Abū aṭ-Ṭayyib al-ʿAẓīmābādī a spus în comentariul la Sunan ad-Dāraquṭnī: „Lanțul său este autentic." Al-Albānī a spus în Ṣaḥīḥ Abī Dāwūd, 1/157: „Lanțul său este bun."

29 Coranul 18:46.

S-a relatat de la Abū Saʿīd al-Khudrī, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah a spus:

استكثروا من الباقيات الصالحات. قيل: وما هي يا رسول الله؟ قال: التكبير والتهليل والتسبيح والحمد ولا حول ولا قوة إلا بالله.

„Înmulțiți faptele bune care rămân." A fost întrebat: „Care sunt acestea, Trimis al lui Allah?" El a răspuns: „Rostirea măririi lui Allah, a unicității Sale, a preaslăvirii și a laudei Sale și [a expresiei]: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah.»"[30]
Abū Saʿīd al-Khudrī

Aḥmad, Ibn Ḥibbān, al-Ḥākim și alții au transmis acest hadith. În lanțul său se află Abū as-Samḥ Darrāj ibn Samʿān, un transmițător sincer, însă relatările sale de la Abū al-Haytham sunt slabe,[31] iar aceasta este una dintre ele.
Totuși, numărarea expresiei lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh printre *„faptele bune care rămân"* s-a transmis de la mai mulți companioni și urmași. Imamul Aḥmad a relatat în Musnad că emirul credincioșilor, ʿUthmān ibn ʿAffān, Allah să fie mulțumit de el, a fost întrebat care sunt acestea și a răspuns:

هي لا إله إلا الله، وسبحان الله، والحمد لله، والله أكبر، ولا حول ولا قوة إلا بالله.

„Sunt: Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah; slavă lui Allah; laudă lui Allah; Allah este mai mare; și nu există putere și nici forță decât prin Allah."[32]
ʿUthmān ibn ʿAffān

30 Aḥmad, Musnad, 3/75; Ibn Ḥibbān, Ṣaḥīḥ, ediția Al-Iḥsān, nr. 840; al-Ḥākim, Al-Mustadrak, 1/512.

31 Vezi Taqrīb at-tahdhīb, nr. 201.

32 Musnad, 1/71.

Ibn Jarīr a relatat că Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, a fost întrebat despre *„faptele bune care rămân”* și a răspuns:

لا إله إلا الله، والله أكبر، وسبحان الله، ولا حول ولا قوة إلا بالله.

„Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah; Allah este mai mare; slavă lui Allah; și nu există putere și nici forță decât prin Allah.”[33]
Ibn ʿUmar

Mālik a relatat de la ʿUmārah ibn Ṣayyād, de la Saʿīd ibn al-Musayyib, că acesta a spus:

الباقيات الصالحات: سبحان الله، والحمد لله، ولا إله إلا الله، والله أكبر، ولا حول ولا قوة إلا بالله.

„Faptele bune care rămân sunt: Slavă lui Allah; laudă lui Allah; nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah; Allah este mai mare; și nu există putere și nici forță decât prin Allah.”[34]
Saʿīd ibn al-Musayyib

33 Tafsīr aṭ-Ṭabarī, 15/255.

34 Tafsīr aṭ-Ṭabarī, 15/254.

Ibn Jarīr aṭ-Ṭabarī a relatat de la ʿUmārah ibn Ṣayyād, care a spus:

سألني سعيد بن المسيب عن الباقيات الصالحات، فقلت: الصلاة والصيام. قال: لم تصب. فقلت: الزكاة والحج. فقال: لم تصب، ولكنهن الكلمات الخمس: لا إله إلا الله، والله أكبر، وسبحان الله، والحمد لله، ولا حول ولا قوة إلا بالله.

„Saʿīd ibn al-Musayyib m-a întrebat despre faptele bune care rămân. I-am spus: «Rugăciunea și postul.» Mi-a răspuns: «Nu ai nimerit.» I-am spus: «Dania și pelerinajul.» Mi-a răspuns: «Nu ai nimerit. Ele sunt cele cinci expresii: Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah; Allah este mai mare; slavă lui Allah; laudă lui Allah; și nu există putere și nici forță decât prin Allah.»”[35]

ʿUmārah ibn Ṣayyād

35 Tafsīr aṭ-Ṭabarī, 15/256.

Această relatare de la Ibn al-Musayyib lasă impresia că *„faptele bune care rămân”* s-ar limita la aceste cinci expresii. Cercetătorii dintre oamenii științei socotesc însă că ele cuprind toate faptele de bine, așa cum s-a transmis de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, care a explicat cuvintele *„faptele bune care rămân”* astfel:

هي ذكر الله، قول لا إله إلا الله، ولا حول ولا قوة إلا بالله، واستغفر الله، وصلى الله على رسول الله، والصيام والصلاة والحج والصدقة والعتق والجهاد والصلة وجميع أعمال الحسنات وهن الباقيات الصالحات، التي تبقى لأهلها في الجنة ما دامت السماوات والأرض.

„Sunt pomenirea lui Allah, rostirea [expresiilor]: «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah», «Nu există putere și nici forță decât prin Allah», «Îi cer iertare lui Allah», «Allah să-l binecuvânteze pe Trimisul lui Allah»; postul, rugăciunea, pelerinajul, milostenia, eliberarea robilor, lupta, păstrarea legăturilor și toate faptele bune. Acestea sunt faptele bune care rămân, care le vor rămâne celor ce le-au împlinit în Paradis cât vor dăinui cerurile și pământul.”[36]
Ibn ʿAbbās

36 Tafsīr aṭ-Ṭabarī, 15/256.

O comoară dintre comorile Paradisului

Profetul a vestit că ea este o comoară dintre comorile Paradisului. Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Abū Mūsā al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el, care a spus:

كنا مع النبي في سفر فكنا إذا علونا كبرنا. وفي رواية: فجعلنا لا نصعد شرفا ولا نعلو شرفا ولا نهبط في واد إلا رفعنا أصواتنا بالتكبير. فقال النبي: أيها الناس أربعوا على أنفسكم فإنكم لا تدعون أصم ولا غائبا، ولكن تدعون سميعا بصيرا. ثم أتى علي وأنا أقول في نفسي: لا حول ولا قوة إلا بالله. فقال: يا عبد الله بن قيس، قل: لا حول ولا قوة إلا بالله فإنها كنز من كنوز الجنة. أو قال: ألا أدلك على كلمة هي كنز من كنوز الجنة؟ لا حول ولا قوة إلا بالله.

„Eram împreună cu Profetul într-o călătorie și, când urcam, rosteam mărirea lui Allah.” Într-o altă versiune: „Ori de câte ori urcam pe o înălțime ori coboram într-o vale, ne ridicam glasurile rostind mărirea lui Allah. Profetul a spus: «Oameni, aveți blândețe față de voi înșivă! Voi nu chemați pe cineva surd ori absent, ci Îl chemați pe Cel care aude și vede.» Apoi a venit lângă mine, iar eu spuneam în sinea mea: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah.» Mi-a spus: «ʿAbd Allāh ibn Qays, spune: Nu există putere și nici forță decât prin Allah, căci ea este o comoară dintre comorile Paradisului.» Sau a spus: «Să-ți arăt o

expresie care este o comoară dintre comorile Paradisului? Nu există putere și nici forță decât prin Allah.»”[37]
Abū Mūsā al-Ashʿarī

Unul dintre oamenii științei a spus, comentând acest hadith:

كان عليه الصلاة والسلام معلما لأمته فلا يراهم على حالة من الخير إلا أحب لهم الزيادة، فأحب للذين رفعوا أصواتهم بكلمة الإخلاص والتكبير أن يضيفوا إليها التبري من الحول والقوة فيجمعوا بين التوحيد والإيمان بالقدر.

„El, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, era învățătorul comunității sale și, ori de câte ori îi vedea într-o stare de bine, dorea ca ei să sporească. Astfel, a dorit ca aceia care își ridicaseră glasurile rostind expresia sincerității și mărirea lui Allah să adauge lepădarea de orice putere și forță proprie, unind astfel unicitatea lui Allah cu credința în predestinare.”[38]

În hadith s-a transmis:

إذا قال العبد لا حول ولا قوة إلا بالله، قال الله: أسلم واستسلم.

„Când robul spune: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah», Allah spune: «S-a supus și s-a încredințat.»”[39]

37 Al-Bukhārī, Ṣaḥīḥ, nr. 4205 și 6384; Muslim, Ṣaḥīḥ, nr. 2704.

38 Fatḥ al-Bārī, 11/501.

39 Al-Ḥākim l-a transmis cu un lanț despre care al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar a spus: „Puternic.” Fatḥ al-Bārī, 11/501.

Într-o altă versiune:

ألا أدلك على كلمة من تحت العرش من كنز الجنة؟
تقول: لا حول ولا قوة إلا بالله، فيقول الله عز وجل:
أسلم عبدي واستسلم.

„Să-ți arăt o expresie de sub Tron, din comoara Paradisului? Spui: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah», iar Allah, Atotputernicul și Mărețul, spune: «Robul Meu s-a supus și s-a încredințat.»"

Al-Ḥākim a transmis-o și a spus: *„Autentică; nu se cunoaște vreo deficiență a ei"*, iar adh-Dhahabī a fost de acord.
An-Nawawī, Allah să aibă milă de el, a spus:

ومعنى الكنز هنا أنه ثواب مدخر في الجنة، وهو ثواب
نفيس كما أن الكنز أنفس أموالكم.

„Comoara înseamnă aici o răsplată păstrată în Paradis, o răsplată prețioasă, așa cum comoara este cea mai prețioasă parte a averilor voastre."[40]
An-Nawawī

40 Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, 17/26.

Ibn Ḥajar, Allah să aibă milă de el, a spus:

كنز من كنوز الجنة من حيث أنه يدخر لصاحبها من الثواب ما يقع له في الجنة موقع الكنز في الدنيا، لأن من شأن الكانز أن يعد كنزه لخلاصه مما ينوبه والتمتع به فيما يلائمه.

„Este o comoară dintre comorile Paradisului în sensul că pentru cel care o rostește este păstrată o răsplată care va avea pentru el în Paradis locul pe care comoara îl are în această lume. Cel care adună o comoară o pregătește pentru a scăpa de încercările care îl lovesc și pentru a se bucura de ea în cele care i se potrivesc."[41]
Ibn Ḥajar

Îndemnul de a o rosti mult și sădirea Paradisului

A venit porunca de a o rosti mult și vestea că ea face parte din cele prin care se sădește în Paradis. Imamul Aḥmad, at-Tirmidhī, Ibn Ḥibbān și alții au relatat de la Abū Ayyūb al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el, că, în noaptea călătoriei sale, Profetul a trecut pe lângă Ibrāhīm — binecuvântarea și pacea fie asupra Profetului nostru și asupra lui — care i-a spus:

يا محمد مر أمتك أن يكثروا من غراس الجنة. قال: وما غراس الجنة؟ قال: لا حول ولا قوة إلا بالله.

„Muḥammad, poruncește comunității tale să sporească sădirea Paradisului!" El a întrebat: „Prin ce se sădește în Paradis?" Ibrāhīm a răspuns: „Prin [rostirea expresiei]: Nu există putere și nici forță decât prin Allah."[42]
Abū Ayyūb al-Anṣārī

41 Ibn ʿAllān a citat pasajul în Al-Futūḥāt ar-rabbāniyyah, 1/238.

42 Musnad, 5/418; Ibn Ḥibbān, Ṣaḥīḥ, ediția Al-Iḥsān, nr. 821.

Imamul Aḥmad a relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul a spus:

أكثروا من قول لا حول ولا قوة إلا بالله؛ فإنها كنز من كنوز الجنة.

„Rostiți mult: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah», căci ea este o comoară dintre comorile Paradisului."[43]
Abū Hurayrah

O poartă dintre porțile Paradisului

Profetul a vestit că ea este o poartă dintre porțile Paradisului. Imamul Aḥmad, at-Tirmidhī, al-Ḥākim și alții au relatat de la Qays ibn Saʿd ibn ʿUbādah că tatăl său l-a încredințat Profetului pentru a-l sluji. El a spus:

فمر بي النبي وقد صليت فضربني برجله وقال: ألا أدلك على باب من أبواب الجنة؟ قلت: بلى. قال: لا حول ولا قوة إلا بالله.

„Profetul a trecut pe lângă mine după ce mă rugasem, m-a atins cu piciorul și mi-a spus: «Să-ți arăt o poartă dintre porțile Paradisului?» I-am răspuns: «Da.» El a spus: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah.»"[44]
Qays ibn Saʿd

43 Musnad, 2/333. Al-Albānī l-a declarat autentic în As-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 1528.

44 Musnad, 3/422; Al-Mustadrak, 4/290. Vezi As-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, 4/35–37.

Allah îl adeverește pe cel care o rostește
Ibn Mājah, at-Tirmidhī, Ibn Ḥibbān, al-Ḥākim și alții au relatat de la Abū Isḥāq, de la al-Agharr Abū Muslim, care a mărturisit că Abū Hurayrah și Abū Saʿīd al-Khudrī, Allah să fie mulțumit de amândoi, au mărturisit că Trimisul lui Allah a spus:

إذا قال العبد: لا إله إلا الله والله أكبر، قال: يقول الله تبارك وتعالى: صدق عبدي لا إله إلا أنا وأنا أكبر. وإذا قال: لا إله إلا الله وحده، قال: صدق عبدي لا إله إلا أنا وحدي. وإذا قال: لا إله إلا الله لا شريك له، قال: صدق عبدي لا إله إلا أنا لا شريك لي. وإذا قال: لا إله إلا الله له الملك وله الحمد، قال: صدق عبدي، لا إله إلا أنا لي الملك ولي الحمد. وإذا قال: لا إله إلا الله ولا حول ولا قوة إلا بالله، قال: صدق عبدي لا إله إلا أنا ولا حول ولا قوة إلا بي.

„Când robul spune: «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah și Allah este mai mare», Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, spune: «Robul Meu a spus adevărul: nu există alt dumnezeu în afară de Mine și Eu sunt mai mare.» Când spune: «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah, Singurul», El spune: «Robul Meu a spus adevărul: nu există alt dumnezeu în afară de Mine, Singurul.» Când spune: «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah, fără vreun asociat», El spune: «Robul

Meu a spus adevărul: nu există alt dumnezeu în afară de Mine și nu am vreun asociat.» Când spune: «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah; a Lui este stăpânirea și a Lui este lauda», El spune: «Robul Meu a spus adevărul: nu există alt dumnezeu în afară de Mine; a Mea este stăpânirea și a Mea este lauda.» Când spune: «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah și nu există putere și nici forță decât prin Allah», El spune: «Robul Meu a spus adevărul: nu există alt dumnezeu în afară de Mine și nu există putere și nici forță decât prin Mine.»"

Apoi al-Agharr a spus ceva ce nu am înțeles. L-am întrebat pe Abū Jaʿfar: *„Ce a spus?"* El a răspuns: *„Celui căruia i se dă să le rostească la moarte, Focul nu-l va atinge."*

At-Tirmidhī a spus: „Hadith bun." Al-Ḥākim l-a declarat autentic, iar adh-Dhahabī a fost de acord. Șeicul al-Albānī, Allah să aibă milă de el, a spus: „Este un hadith autentic."[45]

45 Ibn Mājah, Sunan, nr. 3794; at-Tirmidhī, Sunan, nr. 3430; Ibn Ḥibbān, Ṣaḥīḥ, nr. 851; al-Ḥākim, Al-Mustadrak, 1/5; As-Silsilah aṣ-ṣaḥīḥah, nr. 1390.

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus:

الذكر سبب لتصديق الرب عز وجل عبده، فإن الذاكر يخبر عن الله تعالى بأوصاف كماله ونعوت جلاله، فإذا أخبر بها العبد صدقه ربه، ومن صدقه الله تعالى لم يحشر مع الكاذبين، ورجي له أن يحشر مع الصادقين.

„Pomenirea este un mijloc prin care Domnul, Atotputernicul și Mărețul, îl adeverește pe robul Său. Cel care Îl pomenește vorbește despre Allah prin atributele desăvârșirii și însușirile măreției Sale. Când robul le vestește, Domnul său îl adeverește. Cel pe care Allah, Preaînaltul, îl adeverește nu va fi adunat împreună cu mincinoșii, iar pentru el se nădăjduiește să fie adunat cu cei care spun adevărul."[46]

Ibn al-Qayyim

Acestea sunt câteva dintre virtuțile care arată locul înalt și însemnătatea acestei expresii, mulțimea roadelor și foloaselor ei, precum și marile răsplăți, binefaceri însemnate și foloase felurite care decurg din ea în această lume și în Viața de Apoi.

46 Al-Wābil aṣ-ṣayyib, p. 160.

Ibn al-ʿIrāqī, Allah să aibă milă de el, a adunat câteva dintre virtuțile transmise despre această expresie în versuri plăcute, spunând:

يا صاح أكثر قول لا حول ولا
قوة إلا فهي للداء دوا
وإنها كنز من الجنة يا
فوز امرئ لجنة المأوى أوا
له يقول ربنا أسلم لي
عبدي واستسلم رضيا هوى

„Prietene, rostește mult «Nu există putere și nici
forță decât [prin Allah]», căci ea este leac bolii.
Este o comoară din Paradis: ce izbândă
pentru omul care găsește adăpost în Grădina Sălașului!
Despre el Domnul nostru spune: «Robul Meu
Mi s-a supus și s-a încredințat, cu voința sa mulțumită.»”
Ibn al-ʿIrāqī

El a mai recitat din propriile sale versuri:

تبرأ من الحول والقوة
تنل أي كنز من الجنة
وسلم أمورك لله كي
تبيت وتصبح في جنة
ولا ترج إن مس خطب سوى
إلهك ذي الفضل والمنة
وواظب على الخير واحرص على
أداء الفرائض والسنة
وكن سالم الصدر للمسلمين
من غل وحقد ومن ظنة

„Leapădă-te de puterea și forța proprie,
ca să dobândești o comoară de seamă din Paradis.
Încredințează-I lui Allah treburile tale,
ca să înnoptezi și să te trezești sub ocrotire.
Dacă te lovește o nenorocire, nu nădăjdui decât
în Dumnezeul tău, Stăpânul harului și al binefacerii.
Stăruie în bine și îngrijește-te
să împlinești îndatoririle și Sunnah.
Păstrează-ți inima curată față de musulmani,
fără ranchiună, ură ori bănuială."[47]
Ibn al-ʿIrāqī

47 Vezi Ibn ʿAbd al-Hādī, Faḍl lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh, pp. 39–40.

Semnificațiile doctrinare

المبحث الثالث: دلائل لا حول ولا قوة إلا بالله العقدية

Această expresie măreață, ale cărei virtuți au fost amintite și ale cărei însușiri și frumuseți au fost arătate în parte, are semnificații adânci și înțelesuri înalte, care îi mărturisesc frumusețea, arată desăvârșirea și însemnătatea ei, precum și mulțimea roadelor și foloaselor sale.
Unul dintre cele mai bune ajutoare pentru înțelegerea semnificațiilor, sensurilor și țintelor ei este cuvântul Profetului adresat lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el:

ألا أدلك على كلمة من تحت العرش من كنز الجنة؟
تقول: لا حول ولا قوة إلا بالله، فيقول الله عز وجل:
أسلم عبدي واستسلم.

„Să-ți arăt o expresie de sub Tron, din comoara Paradisului? Spui: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah», iar Allah, Atotputernicul și Mărețul, spune: «Robul Meu s-a supus și s-a încredințat.»”[48]

48 Sursele acestui hadith au fost menționate în secțiunea despre virtuți.

Ibn ʿAbd al-Hādī a relatat în cartea sa Faḍl lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh, cu lanțul său, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, care a spus:

من قال بسم الله فقد ذكر الله، ومن قال الحمد لله فقد شكر الله، ومن قال: الله أكبر فقد عظم الله، ومن قال: لا إله إلا الله فقد وحد الله، ومن قال: لا حول ولا قوة إلا بالله فقد أسلم واستسلم وكان له بها كنز من كنوز الجنة.

„Cel care spune «În Numele lui Allah» L-a pomenit pe Allah; cel care spune «Laudă lui Allah» I-a mulțumit lui Allah; cel care spune «Allah este mai mare» L-a mărit pe Allah; cel care spune «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah» a afirmat unicitatea lui Allah; iar cel care spune «Nu există putere și nici forță decât prin Allah» s-a supus și s-a încredințat și are prin aceasta o comoară dintre comorile Paradisului."[49]
Ibn ʿAbbās

49 Ibn ʿAbd al-Hādī, Faḍl lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh, p. 35.

S-a relatat că Ibn ʿUmar a spus:

سبحان الله هي صلاة الخلائق، والحمد لله كلمة الشكر، ولا إله إلا الله كلمة الإخلاص، والله أكبر تملأ ما بين السماء والأرض، وإذا قال: لا حول ولا قوة إلا بالله، قال الله تعالى: أسلم واستسلم.

„«Slavă lui Allah» este rugăciunea făpturilor; «Laudă lui Allah» este expresia mulțumirii; «Nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah» este expresia sincerității; «Allah este mai mare» umple ceea ce se află între cer și pământ. Iar când spune «Nu există putere și nici forță decât prin Allah», Allah, Preaînaltul, spune: «S-a supus și s-a încredințat.»”[50]
Ibn ʿUmar

Este, așadar, o expresie a supunerii și a încredințării, a lăsării treburilor în seama lui Allah și a lepădării de orice putere și forță, în afară de ceea ce vine prin El. Robul nu stăpânește nimic din propria sa stare; nu are mijloc de a îndepărta un rău și nici forță de a atrage un bine decât prin voința lui Allah, Preaînaltul. Nu trece de la neascultare la ascultare, de la boală la sănătate, de la slăbiciune la forță ori de la lipsă la deplinătate și spor decât prin Allah. Nu are putere să se îngrijească de vreuna dintre treburile sale ori să-și atingă vreun țel sau scop decât prin Allah, Mărețul.

Ceea ce Allah voiește se petrece, iar ceea ce El nu voiește nu se petrece. Frâiele tuturor lucrurilor se află în Mâna Lui, Preaslăvitul, iar treburile făpturilor sunt legate de hotărârea și predestinarea Lui. Le rânduiește cum voiește și hotărăște în privința lor ceea ce dorește. Nimeni nu-I poate respinge hotărârea și nimeni nu-I poate revizui judecata. Ceea ce voiește se petrece așa cum voiește,

50 Razīn a relatat-o, după cum se arată în Mishkāt al-maṣābīḥ al lui at-Tabrīzī, 2/718.

la timpul pe care îl voiește și în felul pe care îl voiește, fără adaos sau scădere, fără devansare sau întârziere. Ale Lui sunt creația și porunca, ale Lui sunt stăpânirea și lauda, ale Lui sunt această lume și Viața de Apoi, ale Lui sunt binefacerea și harul și Lui I se cuvine frumoasa laudă. Puterea Lui cuprinde orice lucru.

﴿إِنَّمَآ أَمۡرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيۡـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ﴾

„Porunca Lui, când voiește un lucru, este numai să-i spună: «Fii!», iar el este.”[51]
Coranul 36:82

﴿مَّا يَفۡتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحۡمَةٖ فَلَا مُمۡسِكَ لَهَاۖ وَمَا يُمۡسِكۡ فَلَا مُرۡسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ﴾

„Îndurarea pe care Allah o deschide oamenilor nu o poate opri nimeni, iar ceea ce El oprește nu poate trimite nimeni după El.”[52]
Coranul 35:2

Față de Cel care are aceste însușiri, datoria este supunerea în adorare, încredințarea înaintea măreției Sale, lăsarea tuturor treburilor în seama Lui și lepădarea de orice putere și forță în afară de ceea ce vine prin El. De aceea Allah le-a rânduit robilor Săi să-L adore prin pomenirea acestei expresii mărețe, care este o mare poartă dintre porțile Paradisului și o comoară dintre comorile sale.

51 Coranul 36:82.
52 Coranul 35:2.

Este o expresie măreață, care înseamnă să-I consacrăm numai lui Allah cererea ajutorului, așa cum expresia unicității, lā ilāha illā Allāh, înseamnă să-I consacrăm Lui adorarea. Lā ilāha illā Allāh nu se împlinește decât prin consacrarea întregii adorări lui Allah, iar lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh nu se împlinește decât prin consacrarea întregii cereri de ajutor lui Allah. El le-a unit în Sūrat al-Fātiḥah, cea mai măreață sură a Coranului, în cuvintele:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

„Numai pe Tine Te adorăm și numai de la Tine cerem ajutor."
Coranul 1:5

Prima parte este lepădarea de asociere, iar a doua este lepădarea de puterea și forța proprie și încredințarea în Allah, Atotputernicul și Mărețul. Adorarea ține de dumnezeirea lui Allah, Preaslăvitul, iar cererea ajutorului ține de stăpânirea Lui. Adorarea este ținta, iar cererea ajutorului este mijlocul. Nu există cale de a împlini această țintă măreață decât prin acest mijloc: cererea ajutorului lui Allah, fără de care nu există putere și nici forță.

Semnificațiile doctrinare ale acestei expresii mărețe pot fi cuprinse în punctele următoare.

Cererea ajutorului lui Allah
Ea este o expresie prin care se cere ajutorul lui Allah, Mărețul. Cel care o rostește și o păstrează se poate aștepta să dobândească ajutorul, izbânda și îndrumarea lui Allah. Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus:

وقول لا حول ولا قوة إلا بالله يوجب الإعانة، ولهذا سنها النبي إذا قال المؤذن: حي على الصلاة، فيقول المجيب: لا حول ولا قوة إلا بالله، فإذا قال: حي على الفلاح، قال المجيب: لا حول ولا قوة إلا بالله.

„Rostirea expresiei «Nu există putere și nici forță decât prin Allah» aduce ajutorul. De aceea Profetul a rânduit-o când cel care cheamă la rugăciune spune: «Veniți la rugăciune!» Cel care răspunde spune atunci: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah.» Iar când el spune: «Veniți la izbândă!», cel care răspunde spune: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah.»"
Ibn Taymiyyah

„Credinciosul i-a spus însoțitorului său:

﴿وَلَوْلَآ إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِ﴾

«De ce, atunci când ai intrat în grădina ta, nu ai spus: Ceea ce voiește Allah [se întâmplă]! Nu există forță decât prin Allah!»[53]
Coranul 18:39

53 Coranul 18:39.

ولهذا يؤمر بهذا من يخاف العين على شيء، فقوله: ما شاء الله، تقديره: ما شاء الله كان، فلا يأمن؛ بل يؤمن بالقدر ويقول: لا قوة إلا بالله، وفي حديث أبي موسى الأشعري المتفق عليه: أن النبي قال: هي كنز من كنوز الجنة، والكنز مال مجتمع لا يحتاج إلى جمع؛ وذلك أنها تتضمن التوكل والافتقار إلى الله تعالى.

De aceea i se poruncește aceasta celui care se teme de deochi pentru vreun lucru. «Ceea ce voiește Allah» înseamnă: «Ceea ce voiește Allah se întâmplă.» Astfel, nu se crede la adăpost, ci crede în predestinare și spune: «Nu există forță decât prin Allah.» În hadithul lui Abū Mūsā al-Ashʿarī, primit de al-Bukhārī și Muslim, Profetul a spus: «Ea este o comoară dintre comorile Paradisului.» Comoara este o avere adunată, care nu mai trebuie strânsă. Aceasta pentru că expresia cuprinde încrederea în Allah, Preaînaltul, și recunoașterea nevoii de El.
Ibn Taymiyyah

ومعلوم أنه لا يكون شيء إلا بمشيئة الله وقدرته، وأن الخلق ليس منهم شيء إلا ما أحدثه الله فيهم، فإذا انقطع طلب القلب للمعونة منهم وطلبها من الله فقد طلبها من خالقها الذي لا يأتي بها إلا هو.

Este cunoscut că nimic nu se petrece decât prin voința și puterea lui Allah și că de la făpturi nu vine nimic în afara celor pe care Allah le-a creat în ele. Când inima încetează să caute ajutorul la ele și îl caută la Allah, ea îl cere Creatorului acestui ajutor, singurul care îl poate aduce. Preaînaltul a spus:
Ibn Taymiyyah

﴿مَّا يَفْتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ﴾

«Îndurarea pe care Allah o deschide oamenilor nu o poate opri nimeni, iar ceea ce El oprește nu poate trimite nimeni după El.»[54]
Coranul 35:2

54 Coranul 35:2.

Și Preaînaltul a spus:

﴿وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهِۦ﴾

«Dacă Allah te atinge cu un rău, nimeni nu-l poate îndepărta în afară de El; iar dacă îți voiește un bine, nimeni nu-I poate respinge harul.»[55]
Coranul 10:107

Preaînaltul a mai spus:

﴿وَإِن يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾

«Iar dacă te atinge cu un bine, El este cu putere peste orice lucru.»[56]
Coranul 6:17

Și Preaînaltul a spus:

﴿قُلْ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ﴾

«Spune: Vedeți voi ceea ce chemați în afară de Allah? Dacă Allah îmi voiește un rău, pot ele să îndepărteze răul Lui? Sau, dacă îmi voiește o îndurare, pot ele să oprească îndurarea Lui?»[57]
Coranul 39:38

55 Coranul 10:107.
56 Coranul 6:17.
57 Coranul 39:38.

Omul din [sura] Yā Sīn a spus:

﴿ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن يُرِدْنِ ٱلرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّى شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا يُنقِذُونِ إِنِّىٓ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ﴾

«Să iau în afară de El dumnezei? Dacă Cel Milostiv îmi voiește un rău, mijlocirea lor nu-mi va folosi cu nimic și ei nu mă vor putea salva. Atunci aș fi într-o rătăcire vădită.»[58]
Coran, 36:23–24

ولهذا يأمر الله بالتوكل عليه وحده في غير موضع، وفي الأثر: من سره أن يكون أقوى الناس فليتوكل على الله، ومن سره أن يكون أغنى الناس فليكن بما في يد الله أوثق منه بما في يده.

De aceea, în mai multe locuri Allah poruncește încrederea numai în El. Într-o relatare se spune: «Cel care dorește să fie cel mai puternic dintre oameni să se încreadă în Allah, iar cel care dorește să fie cel mai bogat dintre oameni să aibă mai multă încredere în ceea ce se află în Mâna lui Allah decât în ceea ce se află în mâna sa.»"[59]
Ibn Taymiyyah

58 Coranul 36:23–36:24.

59 Majmūʿ al-fatāwā, 13/321–322.

De aceea Sunnah a statornicit rostirea acestei expresii atunci când musulmanul iese din casă pentru a se îngriji de treburile sale religioase ori lumești, cerând ajutorul lui Allah și sprijinindu-se pe El. Anas, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah a spus:

من قال ـ يعني إذا خرج من بيته ـ بسم الله، توكلت على الله لا حول ولا قوة إلا بالله تعالى، يقال له: كفيت، ووقيت، وهديت، وتنحى عنه الشيطان، فيقول لشيطان آخر: كيف لك برجل قد هدي وكفي ووقي.

„Celui care spune — adică atunci când iese din casă —: «În Numele lui Allah! Mă încred în Allah! Nu există putere și nici forță decât prin Allah, Preaînaltul!», i se spune: «Ți s-a dat de ajuns, ai fost ocrotit și ai fost călăuzit.» Diavolul se îndepărtează de el și îi spune altui diavol: «Cum să te apropii de un om care a fost călăuzit, căruia i s-a dat de ajuns și care a fost ocrotit?»”[60]
Anas

Tot de aceea, unii oameni ai științei au așezat această expresie la începutul lucrărilor lor, cerând ajutorul lui Allah, Atotputernicul și Mărețul: de pildă, în introducerea la Șarīḥ as-Sunnah de aṭ-Ṭabarī, Al-Arbaʿīn fī dalāʾil at-tawḥīd de al-Harawī, Aṣ-Ṣifāt de ad-Dāraquṭnī și altele.

60 Abū Dāwūd, nr. 5095; at-Tirmidhī, nr. 3426, care a spus: „Hadith bun și autentic.” Al-Albānī l-a declarat autentic în ediția sa a lucrării Al-Kalim aṭ-ṭayyib de Ibn Taymiyyah, p. 49.

Recunoașterea stăpânirii lui Allah

Expresia cuprinde recunoașterea stăpânirii lui Allah: numai El este Creatorul acestei lumi, Cel care îi rânduiește treburile și dispune de ea potrivit înțelepciunii și voinței Sale. În această lume nu se petrece nicio mișcare sau nemișcare, nicio coborâre sau înălțare, cinstire sau umilire, dăruire sau oprire decât cu îngăduința Lui. El face ceea ce voiește și nimeni nu-L poate împiedica ori birui. Dimpotrivă, El a supus orice lucru și totul I se pleacă, după cum a spus Preaînaltul:

﴿أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

„Ale Lui sunt creația și porunca! Binecuvântat este Allah, Domnul lumilor!”[61]
Coranul 7:54

Și Preaînaltul a spus:

﴿مَّا يَفْتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ﴾

„Îndurarea pe care Allah o deschide oamenilor nu o poate opri nimeni, iar ceea ce El oprește nu poate trimite nimeni după El.”[62]
Coranul 35:2

61 Coranul 7:54.
62 Coranul 35:2.

Și Preaînaltul a spus:

﴿يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۖ مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ إِذْنِهِۦ﴾

„El rânduiește treburile. Nu există mijlocitor decât după îngăduința Lui.”[63]
Coranul 10:3

Cel care rostește această expresie recunoaște aceste lucruri și li se supune, mărturisind că toate treburile sale se află în Mâna Domnului, Stăpânului și Creatorului său. Nu are putință pentru nimic și nici putere sau forță decât prin îngăduința Domnului și Ocrotitorului său și prin izbânda pe care i-o dă Stăpânul său. De aceea la El caută adăpost, de la El cere ajutor și pe El se sprijină în toate stările și în toate treburile sale.

Recunoașterea Numelor și Atributelor lui Allah

Expresia cuprinde recunoașterea Numelor și Atributelor lui Allah. Cel care o rostește recunoaște negreșit că Acela pe care Îl cheamă, spre care se îndreaptă și la care caută adăpost prin această expresie Își este de ajuns prin Sine, în vreme ce tot ceea ce este în afara Lui are nevoie de El. El există prin Sine, iar tot ceea ce este în afara Lui nu dăinuie decât prin El. El este puternic prin Sine, iar tot ceea ce este în afara Lui este neputincios și nu are putere decât în măsura în care El i-o dă. Lui Îi aparțin toate atributele desăvârșirii și însușirile măreției și slavei, în vreme ce tot ceea ce este în afara Lui este însoțit de lipsuri. Desăvârșirea absolută nu-I aparține decât Lui, Preaslăvitul și Preaînaltul. Prin măreția Numelor Sale și desăvârșirea însușirilor și Atributelor Sale, numai El merită să fie căutat și numai la El trebuie căutat adăpostul.

Legătura dintre cunoașterea unicității și adorare

Aceasta arată legătura necesară dintre unicitatea lui Allah în cunoaștere, cu cele două părți ale ei — unicitatea stăpânirii Sale și unicitatea Numelor și Atributelor Sale — și unicitatea în faptă,

63 Coranul 10:3.

adică unicitatea adorării. Când robul recunoaște stăpânirea lui Allah și desăvârșirea Numelor și Atributelor Sale, aceasta cere să nu caute adăpost decât la El și să nu se îndrepte spre altcineva. Dacă nu face aceasta, simpla recunoaștere a stăpânirii lui Allah și credința în Numele și Atributele Sale nu-l fac un mărturisitor al unicității. Chiar dacă ar recunoaște Atributele care I se cuvin Domnului, Preaînaltul, L-ar declara mai presus de tot ceea ce nu I se potrivește și ar recunoaște că numai El este Creatorul tuturor lucrurilor, tot nu ar fi dintre oamenii credinței și ai unicității până nu mărturisește că nu există alt dumnezeu [vrednic de adorare] în afară de Allah și nu lucrează potrivit acesteia: să nu adore decât pe El, să nu se încreadă decât în El și să nu lucreze decât pentru El.

Recunoașterea dreptului exclusiv al lui Allah la adorare

Ea cuprinde recunoașterea dumnezeirii lui Allah, a faptului că numai El este adorat pe drept și că nimeni altcineva nu este adorat pe drept. Aceasta se află în cuvintele illā bi-Llāh, *„decât prin Allah”*. Înțelesul Numelui Allah, după cum a spus Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, este:

ذو الألوهية والعبودية على خلقه أجمعين.

„Cel Căruia Îi aparțin dumnezeirea și adorarea din partea tuturor făpturilor Sale.”[64]
Ibn ʿAbbās

În această explicație el a unit dumnezeirea — însușirea legată de Allah pe care o arată acest Nume, căci El, Preaslăvitul, este Dumnezeul adorat, în care se nădăjduiește și de care se ascultă, nimeni altcineva nefiind vrednic de adorare — cu însușirea robului, anume robia. Robii lui Allah sunt aceia care Îl adoră, Îl iau drept Dumnezeu și împlinesc ascultarea numai de El, fără asociat.

64 Ibn Jarīr a relatat-o în Tafsīr, 1/54.

Acest Nume implică toate Numele cele mai frumoase ale lui Allah și le indică în ansamblu, iar Numele cele mai frumoase îl explică și îl lămuresc în amănunt. De aceea, printre însușirile sale se află aceea că Allah, Mărețul și Preaînaltul, raportează toate celelalte Nume la el, precum în cuvintele:

﴿وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا﴾

„Ale lui Allah sunt Numele cele mai frumoase, așadar chemați-L prin ele."[65]
Coranul 7:180

65 Coranul 7:180.

Se spune: *„Cel Puternic, Cel Înțelept și Cel Îndurător sunt dintre Numele lui Allah”*, însă nu se spune: *„Allah este dintre Numele Celui Milostiv.”* Acest Nume are, așadar, însemnătatea, rangul și însușirile sale deosebite. Ibn Mandah, Allah să aibă milă de el, a spus:

فاسم الله معرفة ذاته، منع الله عز وجل خلقه أن يتسمى به أحد من خلقه، أو يدعى باسمه إله من دونه، جعله أول الإيمان، وعمود الإسلام، وكلمة الحق والإخلاص ومخالفة الأضداد والإشراك فيه، يحتجز القائل من القتل، وبه تفتتح الفرائض وتنعقد الأيمان، ويستعاذ من الشيطان، وباسمه يفتتح ويختم الأشياء، تبارك اسمه ولا إله غيره.

„Numele Allah Îi desemnează Ființa. Allah, Atotputernicul și Mărețul, a oprit făpturile Sale să-i dea vreuneia dintre ele acest Nume ori să numească prin el un dumnezeu în afara Lui. L-a făcut începutul credinței, stâlpul Islamului, expresia adevărului și a sincerității, a împotrivirii față de rivali și față de asocierea cu El. Prin el, cel care îl rostește este ferit de ucidere; cu el încep îndatoririle, se încheie jurămintele și se caută adăpost de diavol. În Numele Lui încep și se încheie lucrurile. Binecuvântat fie Numele Său și nu există alt dumnezeu în afară de El!”[66]
Ibn Mandah

66 At-Tawḥīd, 2/21.

Credința în hotărârea și predestinarea lui Allah
Expresia cuprinde credința în hotărârea și predestinarea lui Allah. De aceea imamul al-Bukhārī a așezat în Cartea predestinării din Ṣaḥīḥ un capitol intitulat *„Nu există putere și nici forță decât prin Allah”*. Legătura ei cu credința în predestinare este limpede: ea cuprinde supunerea și încredințarea robului și lepădarea sa de orice putere și forță proprie, precum și recunoașterea faptului că lucrurile se petrec numai prin hotărârea și predestinarea lui Allah. Ibn Baṭṭāl a spus:

كان عليه الصلاة والسلام معلما لأمته فلا يراهم على حالة من الخير إلا أحب لهم الزيادة، فأحب للذين رفعوا أصواتهم بكلمة الإخلاص والتكبير أن يضيفوا إليها التبري من الحول والقوة فيجمعوا بين التوحيد والإيمان بالقدر.

„El, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, era învățătorul comunității sale și, ori de câte ori îi vedea într-o stare de bine, dorea ca ei să sporească. Astfel, a dorit ca aceia care își ridicaseră glasurile rostind expresia sincerității și mărirea lui Allah să adauge lepădarea de orice putere și forță proprie, unind astfel unicitatea lui Allah cu credința în predestinare.”[67]
Ibn Baṭṭāl

Înțelesul rugii
În ea se află înțelesul rugii, care este sufletul și miezul adorării. Imamul al-Bukhārī, Allah să aibă milă de el, a așezat în Cartea rugilor din Ṣaḥīḥ un capitol intitulat *„Rostirea expresiei: Nu există putere și nici forță decât prin Allah”*. Ea se numără, așadar, printre

67 Fatḥ al-Bārī, 11/501.

rugile profetice folositoare, care cuprind sensurile binelui în cuvinte puține și cuprinzătoare.

Credința în voința de neîmpiedicat a lui Allah
În ea se află credința în voința lui Allah care se împlinește negreșit: ceea ce Allah voiește se petrece, iar ceea ce El nu voiește nu se petrece; voința robului se află sub voința lui Allah, după cum a spus Preaînaltul:

﴿لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَسۡتَقِيمَ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾

„Pentru acela dintre voi care voiește să urmeze calea dreaptă. Însă voi nu voiți decât dacă voiește Allah, Domnul lumilor."[68]
Coran, 81:28–29

Robul nu are puterea de a împlini binele pe care îl voiește și foloasele pe care le dorește decât dacă Allah voiește. Allah, Preaînaltul, a spus:

﴿وَلَوۡلَآ إِذۡ دَخَلۡتَ جَنَّتَكَ قُلۡتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِ﴾

„De ce, atunci când ai intrat în grădina ta, nu ai spus: Ceea ce voiește Allah [se întâmplă]! Nu există forță decât prin Allah!"[69]
Coranul 18:39

68 Coranul 81:28–81:29.
69 Coranul 18:39.

Recunoașterea nevoii necontenite de Allah

Prin ea robul își recunoaște sărăcia și nevoia de Domnul său în toate stările și în toate treburile sale, după cum a spus Allah, Preaînaltul:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ﴾

„Oameni, voi sunteți cei săraci, având nevoie de Allah, iar Allah este Cel Bogat, Vrednic de laudă!”[70]

Coranul 35:15

70 Coranul 35:15.

În acest verset nobil Allah, Preaslăvitul, a arătat că nevoia robilor de El le este proprie și nu se desparte de ei. Ea le aparține prin însăși ființa și realitatea lor, din toate punctele de vedere. Nu se pot lipsi de Domnul și Stăpânul lor nici cât o clipire de ochi și nici mai puțin. Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus:

اعلم أن كل حي ـ سوى الله ـ فهو فقير إلى جلب ما ينفعه ودفع ما يضره، والمنفعة للحي من جنس النعيم واللذة، والمضرة من جنس الألم والعذاب، فلا بد من أمرين: أحدهما هو المطلوب المقصود المحبوب الذي ينتفع به ويتلذذ به، والثاني هو المعين الموصل المحصل لذلك المقصود والمانع لحصول المكروه والدافع له بعد وقوعه.

„Să știi că orice ființă vie, în afară de Allah, are nevoie să atragă ceea ce îi este de folos și să îndepărteze ceea ce o vatămă. Folosul pentru ființa vie ține de desfătare și plăcere, iar vătămarea ține de durere și chin. Sunt necesare, așadar, două lucruri: unul este lucrul căutat, urmărit și iubit, de care ea beneficiază și se bucură; al doilea este ajutorul care o conduce la acel scop, i-l dobândește, împiedică apariția a ceea ce este nedorit și îl îndepărtează după ce s-a produs.

Ibn al-Qayyim

فهاهنا أربعة أشياء: أمر محبوب مطلوب الوجود، والثاني أمر مكروه مطلوب العدم، والثالث الوسيلة إلى حصول المحبوب، والرابع الوسيلة إلى دفع المكروه، فهذه الأمور الأربعة ضرورية للعبد، بل ولكل حي سوى الله، لا يقوم صلاحه إلا بها.

Aici sunt patru lucruri: un lucru iubit, a cărui existență este căutată; un lucru nedorit, a cărui absență este căutată; mijlocul dobândirii lucrului iubit; și mijlocul îndepărtării lucrului nedorit. Aceste patru lucruri îi sunt necesare robului și chiar oricărei ființe vii în afară de Allah. Bunăstarea ei nu se poate întemeia decât pe ele.

Ibn al-Qayyim

إذا عرف هذا فالله سبحانه هو المطلوب المعبود المحبوب وحده لا شريك له، وهو وحده المعين للعبد على حصول مطلوبه، فلا معبود سواه ولا معين على المطلوب غيره، وما سواه هو المكروه المطلوب بعده، وهو المعين على دفعه، فهو سبحانه الجامع للأمور الأربعة دون ما سواه، وهذا معنى قول العبد: إياك نعبد وإياك نستعين.

Odată înțeles acest lucru, Allah, Preaslăvitul, este singurul căutat, adorat și iubit, fără asociat. Numai El îl ajută pe rob să dobândească ceea ce caută. Nu există altul adorat în afară de El și nici alt ajutor pentru dobândirea țintei. Ceea ce este în afara Lui este lucrul nedorit de care se caută îndepărtarea, iar El este Cel care ajută la îndepărtarea lui. El, Preaslăvitul, le cuprinde pe toate patru, spre deosebire de oricine altcineva. Acesta este înțelesul cuvintelor robului:
Ibn al-Qayyim

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

«Numai pe Tine Te adorăm și numai de la Tine cerem ajutor.»
Coranul 1:5

فإن هذه العبادة تتضمن المقصود المطلوب على أكمل الوجوه، والمستعان هو الذي يستعان به على حصول المطلوب ودفع المكروه، فالأول من مقتضى ألوهيته، والثاني من مقتضى ربوبيته.

Această adorare cuprinde scopul căutat în chipul cel mai desăvârșit. Iar Cel de la care se cere ajutor este Acela al Cărui ajutor se cere pentru dobândirea a ceea ce este căutat și pentru îndepărtarea a ceea ce este nedorit. Primul ține de dumnezeirea Lui, iar al doilea de stăpânirea Lui."[71]
Ibn al-Qayyim

Legătura cu Allah în treburile religioase și lumești

Expresia arată însemnătatea legăturii cu Allah în toate treburile religioase și lumești. Când robul împlinește aceasta așa cum se cuvine, certitudinea i se întărește, sinceritatea îi sporește și încrederea în Allah îi crește. Pe credinciosul sincer această stare îl însoțește în orice împrejurare și în toate treburile sale. În rugăciune, post, pelerinaj, evlavie și în celelalte lucruri ale religiei sale, cere de la Allah, Preaînaltul, puterea și forța pentru a le împlini și desăvârși. Când caută mijloace de trai, lucruri îngăduite și celelalte bunuri ale acestei lumi, cere de la Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, puterea și forța pentru a le dobândi.

El se sprijină pe Allah pentru dobândirea nevoilor și părților sale lumești și pentru îndepărtarea neplăcerilor și nenorocirilor sale. Se sprijină pe Allah și pentru dobândirea celor pe care El le iubește și de care este mulțumit: credință, certitudine, rugăciune, post, pelerinaj, luptă, chemare și celelalte.

71 Ṭarīq al-hijratayn, p. 35.

Răspunsul dat negatorilor predestinării
În ea se află un răspuns dat qadariților negatori, care neagă puterea lui Allah și îl socotesc pe rob creatorul propriei fapte, fără ca Allah să aibă putere asupra ei. Rostirea expresiei *„Nu există putere și nici forță decât prin Allah”* afirmă puterea și voința lui Allah și faptul că puterea și forța robului există numai prin Allah. De aceea expresia cuprinde un răspuns dat qadariților care neagă aceasta. Ibn Baṭṭāl a spus:

هذا باب جليل في الرد على القدرية، وذلك أن معنى لا حول ولا قوة إلا بالله أي: يخلق الله له الحول والقوة وهي القدرة على فعله للطاعة أو المعصية كما ورد عنه عليه الصلاة والسلام أن الباري تعالى خالق لحول العبد وقدرته على مقدوره، وإذا كان خالقا للقدرة فلا شك أنه خالق للشيء المقدور.

„Acesta este un capitol însemnat în răspunsul dat qadariților. Sensul expresiei «Nu există putere și nici forță decât prin Allah» este că Allah îi creează [robului] puterea și forța, adică putința de a săvârși ascultarea ori neascultarea. Așa cum s-a transmis de la el, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, Creatorul, Preaînaltul, creează puterea robului și capacitatea lui de a săvârși ceea ce îi stă în putință. Dacă El creează putința, fără îndoială creează și lucrul care este săvârșit prin ea.”[72]
Ibn Baṭṭāl

72 Ibn ʿAllān l-a citat în Al-Futūḥāt ar-rabbāniyyah, 1/242–243.

Răspunsul dat negatorilor voinței omului

În ea se află și un răspuns dat jabriților, care neagă voința și puterea robului și spun că omul este constrâns în propria faptă, asemenea unei frunze în bătaia vântului, fără putere și fără putință. Expresia *„Nu există putere și nici forță decât prin Allah”* cuprinde anularea și respingerea acestui lucru, fiindcă afirmă puterea și forța robului și faptul că acestea îi sunt date prin voința și puterea lui Allah.

﴿لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَسۡتَقِيمَ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ﴾

„Pentru acela dintre voi care voiește să urmeze calea dreaptă. Însă voi nu voiți decât dacă voiește Allah, Domnul lumilor.”[73]
Coran, 81:28–29

Acestea sunt câteva dintre semnificațiile acestei expresii mărețe și dintre înțelesurile sale înalte, care arată rangul său, marea ei însemnătate și mulțimea foloaselor și roadelor sale. Allah, Preaînaltul, știe cel mai bine.

73 Coranul 81:28–81:29.

Câteva înțelegeri greșite

المبحث الرابع: في التنبيه على بعض المفاهيم الخاطئة حول لا حول ولا قوة إلا بالله

În secțiunile anterioare au fost prezentate înțelesul acestei expresii măreațe, câteva dintre virtuțile ei și mai multe dintre semnificațiile sale doctrinare. În această secțiune vor fi amintite câteva înțelegeri greșite legate de ea, fie în privința rostirii, fie a sensului.

Folosirea ei numai la nenorociri
Unii oameni greșesc în întrebuințarea ei: o fac o expresie a întoarcerii la Allah la nenorocire și nu înțeleg din ea cererea ajutorului. Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus:

وذلك أن هذه الكلمة ـ أي: لا حول ولا قوة إلا بالله ـ هي كلمة استعانة لا كلمة استرجاع، وكثير من الناس يقولها عند المصائب بمنزلة الاسترجاع، ويقولها جزعا لا صبرا.

„Această expresie — adică «Nu există putere și nici forță decât prin Allah» — este o expresie de cerere a ajutorului, nu o formulă de întoarcere [la Allah] la nenorocire. Mulți oameni o rostesc la nenorociri în locul formulei întoarcerii și o spun cu neliniște și deznădejde, nu cu răbdare."[74]
Ibn Taymiyyah

74 Al-Istiqāmah, 2/81.

O variantă lingvistică slabă

O altă chestiune este ceea ce unii învățați ai limbii au menționat: că se poate spune lā ḥayla wa-lā quwwata illā bi-Llāh.[75]
An-Nawawī, Allah să aibă milă de el, a spus:

وحكى الجوهري لغة غريبة ضعيفة أنه يقال لا حيل ولا قوة إلا بالله بالياء، وقال الحيل والحول بمعنى.

„Al-Ǧawharī a menționat o variantă lingvistică neobișnuită și slabă: lā ḥayla wa-lā quwwata illā bi-Llāh, cu yā', spunând că ḥayl și ḥawl au același sens."[76]
An-Nawawī

Scurtarea care strică expresia

Unii oameni de rând o scurtează atunci când o rostesc și spun lā ḥawl Allāh. Aceasta este o scurtare care strică expresia și arată neglijarea desăvârșirii pomenirilor statornicite, în formele și înțelesurile lor. Șeicul Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn, Allah să aibă milă de el, a fost întrebat despre aceasta și a răspuns:

كأنهم يريدون لا حول ولا قوة إلا بالله فيكون الخطأ فيها في التعبير، والواجب أن تعدل على الوجه الذي يراد بها فيقال لا حول ولا قوة إلا بالله.

„Se pare că ei vor să spună «Nu există putere și nici forță decât prin Allah», așadar greșeala este în exprimare. Trebuie îndreptată potrivit sensului urmărit, spunându-se: «Nu există putere și nici forță decât prin Allah.»"[77]
Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn

75 Vezi al-Azharī, Tahdhīb al-lughah, 5/244, și al-Jawharī, Aṣ-Ṣiḥāḥ, 4/1682.
76 Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, 4/87.
77 Majmūʿ fatāwā wa-rasā'il, culeasă de Fahd as-Sulaymān, 3/129.

Răstălmăcirea semnificației ei
O altă greșeală este deformarea sensului și îndepărtarea semnificațiilor de la ținta lor prin interpretări forțate și răstălmăciri false, precum afirmația lui Yaḥyā ibn Rabīʿ al-Ashʿarī:

فإنها ـ أي كلمة لا حول ولا قوة إلا بالله ـ توقف على كل جهة ما يليق بها، وتجعل للعبد قدرة كسبية حالية، وتجعل الإسناد للرب سبحانه وتعالى عن كل شريك في ذاته وصفاته وأفعاله، وتثبت الاقتدار من العبد، وتثبت أحوالا بلا واسطة وقدرة في جبر، وهذا من الحكم العجيب جاءهم ليوافق قوله لا حول ولا قوة إلا بالله على نصها من غير تأويل.

„Ea — adică expresia «Nu există putere și nici forță decât prin Allah» — atribuie fiecărei părți ceea ce i se potrivește: îi dă robului o putință actuală de dobândire, raportează [faptele] la Domnul, Preaslăvitul și Preaînaltul, [mai presus] de orice asociat în Ființa, Atributele și Faptele Sale; afirmă putința robului și afirmă stări fără mijlocire și o putință în constrângere. Aceasta este una dintre înțelepciunile uimitoare care le-au venit pentru a se potrivi cu textul expresiei «Nu există putere și nici forță decât prin Allah», fără interpretare."[78]
Yaḥyā ibn Rabīʿ al-Ashʿarī

Eu spun: dimpotrivă, aceasta este chiar interpretarea falsă. El a făcut ca această expresie să arate doctrina ashʿariților potrivit căreia robul are o putință lipsită de efect, pe care o numesc *„dobândire"* — kasb. Rezultatul este întărirea doctrinei jabriților,

78 Al-Futūḥāt ar-rabbāniyyah, 1/242.

care neagă putința robului. Nu există deosebire între cel care îi atribuie robului o putință fără efect și cel care îi neagă cu totul putința. De aceea a spus aici, în mod deschis, că este *„o putință în constrângere”*, fiindcă este o putință fără efect. Rezultatul ei este că robul este constrâns în propria faptă, întocmai ca în doctrina jahmiților. Allah știe cel mai bine.

În încheiere, Îl laud pe Allah, Cel Generos, pentru că mi-a dăruit și mi-a înlesnit pregătirea acestui studiu. Îl rog, Preaslăvitul, să-l primească printr-o primire bună și să-l facă folositor robilor Săi. El este Darnic și Generos; El, Preaslăvitul, este Cel în care se cuvine să nădăjduim, El ne este de ajuns și ce bun Ocrotitor este!

Bibliografie

1. Sunan at-Tirmidhī. Ediție îngrijită de Aḥmad Shākir. Dār Iḥyāʾ at-Turāth al-ʿArabī.

2. Sunan Ibn Mājah. Ediție îngrijită de Muḥammad Fuʾād ʿAbd al-Bāqī. Dār Iḥyāʾ al-Kutub al-ʿArabiyyah.

3. Al-Mustadrak ʿalā aṣ-Ṣaḥīḥayn, de al-Ḥākim. Dār al-Maʿrifah, Beirut.

4. Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ aṣ-ṣaghīr, de al-Albānī. Al-Maktabah al-Islāmiyyah, ediția a III-a, 1402 h.

5. Ṣaḥīḥ Muslim. Ediție îngrijită de Muḥammad Fuʾād ʿAbd al-Bāqī. Dār Iḥyāʾ at-Turāth al-ʿArabī, Beirut.

6. Ṣaḥīḥ al-Bukhārī. Al-Maktabah al-Islāmiyyah, Istanbul.

7. Majmūʿ al-fatāwā, de Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah. Adunare și ordonare: ʿAbd ar-Raḥmān ibn Muḥammad ibn Qāsim. Maktabat al-Maʿārif, Rabat.

8. Al-Fawāʾid, de Ibn al-Qayyim. Ediție îngrijită de Muḥammad Bashīr Muḥammad ʿUyūn. Maktabat al-Bayān, ediția I, 1407 h.

9. Kashf aẓ-ẓunūn ʿan asāmī al-kutub wa-l-funūn, de Ḥājjī Khalīfah. Al-Maktabah al-Fayṣaliyyah, Mecca.

10. At-Taṭbīq aṣ-ṣarfī, de dr. ʿAbduh ar-Rājiḥī.

11. Al-Mubdiʿ fī at-taṣrīf, de Abū Ḥayyān al-Andalusī.

12. Al-Mughnī fī taṣrīf al-afʿāl, de Muḥammad ʿAbd al-Khāliq ʿUḍaymah.

13. Al-Musnad, de imamul Aḥmad. Al-Maktab al-Islāmī, Beirut, ediția a V-a, 1405 h.

14. Sunan an-Nasāʾī. Dār al-Kitāb al-ʿArabī, Beirut.

15. Sunan Abī Dāwūd. Ediție îngrijită de Muḥammad Muḥyī ad-Dīn ʿAbd al-Ḥamīd. Dār Iḥyāʾ as-Sunnah an-Nabawiyyah.

16. Sunan ad-Dāraquṭnī, de ad-Dāraquṭnī. Dār Nashr al-Kutub al-Islāmiyyah, Pakistan.

17. Al-Iḥsān fī taqrīb Ṣaḥīḥ Ibn Ḥibbān, de ʿAlāʾ ad-Dīn ibn Balabān. Ediție îngrijită de Shuʿayb al-Arnaʾūṭ. Muʾassasat ar-Risālah, Beirut.

18. Fatḥ al-Bārī sharḥ Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, de al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar. Dār al-Maʿrifah, Beirut.

19. Silsilat al-aḥādīth aṣ-ṣaḥīḥah, de al-Albānī. Al-Maktab al-Islāmī, Beirut, ediția a III-a, 1403 h.

20. Al-Wābil aṣ-ṣayyib wa-rāfiʿ al-kalim aṭ-ṭayyib, de Ibn al-Qayyim. Ediție îngrijită de Bashīr ʿUyūn. Dār al-Bayān, Damasc.

21. Faḍl lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh, de Ibn ʿAbd al-Hādī. Ediție îngrijită de ʿAbd al-Hādī Muḥammad Manṣūr. Dār as-Sanābil, 1416 h.

22. Mishkāt al-maṣābīḥ, de al-Khaṭīb at-Tabrīzī. Ediție îngrijită de Muḥammad Nāṣir ad-Dīn al-Albānī. Beirut, ediția a III-a, 1405 h.

23. At-Tawḥīd, de Ibn Mandah. Ediție îngrijită de dr. ʿAlī Nāṣir Faqīhī. Universitatea Islamică.

24. Ṭarīq al-hijratayn, de Ibn al-Qayyim. Al-Maṭbaʿah as-Salafiyyah, Cairo.

25. Aṣ-Ṣiḥāḥ, de al-Jawharī. Ediție îngrijită de Aḥmad ʿAbd al-Ghafūr ʿAṭṭār, 1402 h.

26. Majmūʿ fatāwā wa-rasāʾil ash-Shaykh Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUthaymīn. Culegere: Fahd as-Sulaymān. Dār al-Waṭan, 1412 h.

27. Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, de an-Nawawī. Al-Maṭbaʿah al-Miṣriyyah, Cairo.

28. Nayl al-awṭār, de ash-Shawkānī. Dār al-Jīl, Beirut.

29. Tahdhīb al-lughah, de al-Azharī. Ediție îngrijită de ʿAbd as-Salām Muḥammad Hārūn. Dār al-Qawmiyyah al-ʿArabiyyah, Cairo, 1384 h.

30. Muʿjam maqāyīs al-lughah, de Ibn Fāris. Ediție îngrijită de ʿAbd as-Salām Muḥammad Hārūn. Dār al-Kutub al-ʿIlmiyyah.

31. Mujmal al-lughah, de Ibn Fāris. Ediție îngrijită de Zuhayr ibn ʿAbd al-Muḥsin Sulṭān. Muʾassasat ar-Risālah, Beirut, 1404 h.

32. Al-Qāmūs al-muḥīṭ, de al-Fīrūzābādī. Muʾassasat ar-Risālah, 1407 h.

33. Ad-Durr al-manthūr fī at-tafsīr bi-l-maʾthūr, de as-Suyūṭī. Dār al-Fikr, Beirut, ediția I, 1403 h.

34. Al-Futūḥāt ar-rabbāniyyah ʿalā al-Adhkār an-nawawiyyah, de Ibn ʿAllān. Dār Iḥyāʾ at-Turāth al-Islāmī, Beirut.

35. Alfiyyat Ibn Mālik, de Ibn Mālik. Dār al-Bāz, Mecca.

36. Sharḥ Ibn ʿAqīl ʿalā al-Alfiyyah, de Ibn ʿAqīl. Ediție îngrijită de Muḥammad Muḥyī ad-Dīn ʿAbd al-Ḥamīd.

37. Al-Jāmiʿ li-aḥkām al-Qurʾān, de al-Qurṭubī. Dār al-Kutub al-ʿIlmiyyah, Beirut.

38. Al-Kalim aṭ-ṭayyib, de Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah. Ediție îngrijită de al-Albānī. Al-Maktab al-Islāmī.

39. Miftāḥ al-ʿulūm, de as-Sakkākī. Ediție îngrijită de Naʿīm Zarzūr. Dār al-Kutub al-ʿIlmiyyah.

40. Al-Jawhar al-maknūn fī ʿilm al-balāghah, de ʿAbd ar-Raḥmān al-Akhḍarī. Maktabat Ibn Taymiyyah, Cairo, 1415 h.

41. Taṣrīf al-afʿāl wa-muqaddimat aṣ-ṣarf, de ʿAbd al-Ḥamīd ʿAntar. Ediția Universității Islamice.

Indice

Allah 1–8, 10–14, 16, 18–63
ḥawqalah 7–11
Paradis 25, 28–29, 34
pomenire 2, 7
predestinare 26, 42, 51
putere 1, 7–8, 10, 12, 14, 19–27, 29–31, 34, 36–37, 39–40, 43, 45, 47, 51–52, 58–59, 61–62
rugăciune 40, 57–58

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Lā ḥawla wa-lā quwwata illā bi-Llāh

Un studiu despre ḥawqalah: înțelesul expresiei „Nu există putere și nici forță decât prin Allah”, virtuțile sale, semnificațiile ei pentru credință și câteva întrebuințări și interpretări greșite.

Autor: ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro